

frustra dicit, nisi iterum dicat, Quoniam facinus meum ego agnosco, & peccatum meum contra me est semper, sit ante te, quod non uis esse ante deum. Si autem post te feceris peccatum tuum, retorquet tibi deus illud ante oculos tuos: & tunc retorquet, quando iam penitentiae fructus nullus erit.

FERIA TERTIA

Pentecostes. Iohan. X.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Amen amen dico uobis, qui non intrat per ostium in ouile ouium, sed ascendit aliunde, ille fur est & latro. Et reliqua.

Propter pharisæorum qui se uidere iactabāt, cū cæci erant, uenenatam & superbam & insanabilem arrogantiam Dominus Iesus ista contexit, quæ in hac parabola leguntur, quam ipse illis non intelligēbus exponere dignatus est. in qua nos salubriter (si aduertamus) admonuit nō gloriari in sapiētia humana, non in morum dignitate, sed in humilitate fidei catholicæ, quæ in Christum non desit. Multi enim sunt pagani, qui secundum quandam uiræ huius consuetudinem dicuntur boni homines, innocentes, & quasi obseruantes ea quæ in lege præcepta sunt, deferentes honorē parentibus suis, non mœchantes, non homicidium perpetrantes, non furtum facientes, nō falsum aduersus quenquē testimonium perhibentes, non concupiscentes domum proximi sui, non desiderantes aut uxorem aut seruum aut ancillam proximi, & cætera talia quæ in lege mandata sunt, uelut obseruāt

Christiani, & Christiani non sunt, & plerique se laetant, quomodo isti pharisaei, dicentes: **Nūquid & nos ceci sumus?** **Sed haec oīa inaniter faciūt, q̄a nō intrāt p̄ ostium, sed aliunde tumidi fastu, quasi p̄ seipsos ascendere quęrunt.** Quapropter dñs similitudinē proposuit de grege suo, & de ostio quo ingrediatur ad ouile. **Quid enim prodest uana iactantiū de bene uiuendo inflatio, dum ad finem perpetualiter bene uiuēdi uira eorum nō pueniat?** Ad hoc em̄ debet unicuiq̄, p̄desse bñ uiuere, ut de illi semp bñ uiuere. **Nam si cui nō datur semper bene uiuere, quid prodest ei bene uiuere ad tempus?** Igitur nec bene uiuere dicendi sunt, qui finē uiuēdi uel cæcitātē nesciunt, uel inflatione contemnunt. **Non est autem cuiquam spes uera uel certa semper uiuēdi, nisi agnoscat uitam quę est Christus, & per ianuam intret in ouile.** Sunt enim quidam homines, qui in suis gloriāntur moribus, & alios post se trahere quærunt, non de **Christi** præceptis instruētes suos sectatores, sed suis exemplis uiuere eos suadentes. **De quibus alio loco ipsa ueritas ait: Docentes doctrinas hominum, & mandata dei contemnetes.** Hi per aliam partem ascendere quærunt, rapere & occidere, non ut pastor saluare atq̄ cōseruare. **De talibus hic dictum est: Sed ascendit aliunde, ille fur est & latro.** Non solum uero tales inueniuntur doctores inter eos, q̄ sine nomine **Christi** sunt, sicut multi philosophorum, qui suā sapiētiā buccis crepantibus uentilabant, & uitam beatam suis sectatoribus promiserūt: uerum etiam plurimi qui **Christia** no nomine censebantur, & illuminatos à **Christo** se esse iactabant, fingentes sibi noua quæq̄ nomina de **Christo**, & fidei catholicæ contraria, sicut innumera

Johan. 9.

Matth. 23.

biles hæretici faciebant, æstimantes se falso noīe per
ianuam, quæ Christus est, intrare. Sabellius dicit: Qui
filius est, ipse est pater: sed filius nō est pater. Non in-
trat per ostiū, qui filiū dicit patrē. Arius dicit: Aliud
est p̄r, aliud filius. Recte diceret, si diceret, alius, non
aliud. Quando em̄ dicit aliud, ei cōtradicit, à quo au-
dit: Ego & pater unū sumus. Nec ipse ergo intrat p̄
ostiū. Prædicat ergo Christū, qualem sibi fingit, nō
qualem ueritas habet. Photinus dicit: Christus hō
est tm̄, non deus. Nec ipse ergo intrat per ostium, quæ
Christus & hō & deus ē. Huic em̄ noua hæresis, quæ
nostris tēporibus orta est consentire uiderur, affir-
mando & prædicādo: Christus, sicut quilibet suorū,
nuncupatiuus deus est & non uerus. Quid opus est
multa percurrere, & multa uana hæresis dinumera-
re? Hoc tenete ouile Christi, ecclesiam catholicā esse
credite. Quicumq; intrare uelit in ouile, p̄ ostiū intret
.i. per Christum: & Christum uerū deum, & uere fili-
um dei prædicet. Nō solum Christum uerum prædi-
cet, sed Christi gloriā quærat, non suam. Nam mul-
ti quærendo gloriā suam, oues Christi sparserunt
potius, quā congregauerunt. Humilis est enim ia-
nuā, oportet ut humiliet se, ut sano capite possit in-
trare. Hi sunt qui ueri pastoris uocem audiunt. Hi
sunt, quos pprias oues nominatim uerus pastor uo-
cat, de his dictum est, Gaudete & exultate, quoni-
am nomina uestra scripta sunt in cælis. hinc enim
eas uoca t nominatim. Et quis alius emittit, nisi q̄
peccata dimitit, ut eum sequi duris liberati uinculis
possint: Et quis eas præcessit, quo eum sequantur, ni-
si qui resurgens à mortuis, iam non moritur, & mors

Luc. 9.

Johan. 10.

Uli ultra nō dominabitur? **M**as uero educit à fide ad speciem, & ante istos uadit, quia prior omniū ascendit in cælum: & quæ sunt oues suæ, illum sequuntur, quia sciūt uocem doctrinæ suæ. **A**lienos uero doctores non sequuntur, sed fugiunt ab eis, quia non nouerunt uocem (id est, doctrinam) alienorū. **S**ed loquente domino Iesu, non intellexerūt qui audierunt. **I**ncrassatum enim habuerunt cor, & grauitè audierūt. **N**ominat ostiū, nominat ouile, nominat oues, commendat hæc, sed nondū exponit. **L**egamus ergo quæ uēurus est ad ea uerba, in quibus nos aliqua quæ dixit dignetur exponere, ex quorum expositione dabit nobis fortasse etiam illa, quæ non exposuit, intelligere. **P**ascit enim manifestis, exercet obscuris. **A**udiamus exponentē, quæ audiuius proponentem. **D**ixit ergo eis Iesus: **Amen amen dico uobis quæ ego sum ostium ouium.** **E**cce ipsum ostiū, quod clausum posuerat, aperuit. **I**pse est ostium, **A**gnouimus, intremus, ut nos intrasse gaudeamus. **O**mnes quotquot uenerunt, fures sunt & latrones. **Q**uod est hoc domine, [omnes quotquot uenerunt?] **Q**uid enim? tu non uenisti? **S**ed intellige, omnes quotquot uenerunt, dixit, utiq; præter me. **R**ecolamus ergo, **A**n̄te aduentum ipsius uenerunt prophete, nunquid fuerunt fures & latrones? **A**bsit. **N**on præter illum uenerunt, quia cum illo uenerunt. **V**etus præcones mittebat, sed eorum corda quos miserat, possidebat. **C**um illo ergo uenerunt, quia cum uerbo dei uenerūt. **E**go sum, inquit, uia, ueritas & uita. **S**i ipse est ueritas, cum illo uenerunt, quia ueraces fuerunt, & ueritatem prædicauerunt. **Q**uotquot autem præter illum uenerunt, fures sunt & latrones. **P**er se ue-

Johann. 1. 4

Roma. 19

nerunt, quia per eum missi nō fuerunt, dicente Apō-
 stolo: Quō prādicabunt nisi mittantur? Et q̄a per se
 uenerunt, & nō sunt ab eo missi, fures sunt & latro-
 nes. Nam ante aduentū Christi falsi fuerūt in popu-
 lo dei, p̄pheta & falsi doctores, sicut post aduentum
 illius sub noīe Christiano quā plurimi falsi fuerūt do-
 ctōres, nec doctores, sed seductores: non p̄dicatores,
 sed prādatōres: atrocina exercentes, nō sanę doctri-
 nę inhārentes, de quibus dictū est: [Fures sunt & la-
 trones], i. ad furandū & occidēdū uenerūt. Sed
non audierunt eos oues illę q̄ uerę sunt oues,
 non sub pelle ouina lupinū cor abscondentes. Igitur
 qui ante aduentū Christi prādicauerunt, eodē spiri-
 tu prādicauerunt, quō apōstoli & sancti doctores,
 qui post aduentū Christi ueritatis uiam mundo ostē-
 derunt. Quōtquot autē illo tēpore crediderunt uel
 Abraz, uel Isaac, uel Iacob, uel Moysi, uel alijs patri-
 archis & prophetis Christum prānunciātibus, oues
 erant, & Christum audierunt: non alienā uocem, sed
 ipsius Christi audierunt. Nam iudex clāmat in prę-
 cone, dum pręco iudicem annūciāt uenturū. Alij
 sunt ergo quos nō audierunt oues, in q̄bus nō erat
 uox Christi, errantes, falsā dicētes, inania garrientes,
 uana fingentes, miseros seducētes, sicut pseudopro-
 pheta, sicut scribę & pharisęi tēporibus ipsius dñi.
 Hi sunt qui uenerunt per se, & nō sunt à iudice missi.
 His uero cum doctrinis suis, p̄cul expulsis, uideāmus
 quō nes pastor bōnus uocat. Dicit em̄: Ego sum
ostium omniū. Per me si quis introierit, salua-
bitur, & ingredietur & egredietur, & pascua inueni-
et.] Et hoc euidenter ostendit, non solum pastore;
 sed etiā oues intrare per ostiū. Sed quid est, [Ingrē-

dietur & egredietur, & pascua inuenietur.] **In**gredi quippe in ecclesiam Christi per ostium, ualde bonum est: exire autem de ecclesia (sicut ait ipse Iohannes euangelista in epistola sua: Ex nobis exierunt, sed non erat ex nobis) non est utique bonum. Talis ergo egressus non potest a bono pastore laudari, ut diceret: [Et ingredietur & egredietur, & pascua inuenietur.] Est ergo aliquis non solum ingressus, uerum etiam egressus bonus per ostium bonum, quod est Christus. Sed quod est ille laudabilis & beatus egressus? Possum quidem dicere ingredi nos, quando interiorius aliquid cogitamus: egredi autem, quando exteriorius operamur. Ex quo patet (sicut dicit Apostolus, per fidem habitat Christus in cordibus nostris) ingredi per Christum esse, secundum ipsam fidem cogitare: egredi autem per Christum, secundum ipsam fidem etiam foris, id est, coram hominibus, operari. Unde & in Psalmo dicitur: Exiet homo ad opus suum. Et ipse dominus dicit: Luceant opera uestra coram hominibus. Sed plus me delectat quod ipsa ueritas tanquam pastor bonus, & ideo doctor bonus, quodammodo nos admonuit, quemadmodum intelligere debeamus quod ait: **In**gredietur & egredietur, & pascua inuenietur, cum secutus adiunxit: Fur non uenit, nisi ut furetur & matet & perdat. Ego ueni ut uitam habeant, & abundantius habeant. Videtur enim dixisse, ut uitam habeant ingredientibus, & abundantius habeant egredientibus. Non autem potest quisquam per ostium, id est, per Christum egredi ad aeternam uitam, quae erit in specie, nisi per ipsum ostium, hoc est, per eundem Christum in ecclesiam eius, quod est ouile eius, intrauerit ad uitam temporalem, quae est in fide. Ideo

ait: [Ego uenit uitā habeant,] hoc est, fidem quæ per dilectionē operatur, per quā fidē in ouile ingrediuntur ut uiuant, quia iustus ex fide uiuit. [Et abundantius habeant,] quia perseuerando usque in finē per illud ostiū. i. per fidē Christi egrediuntur, quoniam uiri fideles moriuntur, & abundantius habebunt uitā uenendo quod pastor ille præcessit, ubi nunquam deinde moriantur. Quāuis ergo & hic in ipso ouili nō desine pascua, quoniam ad utrunque possumus intelligere quod dictum est: [Et pascua inueniet] .i. ad ingressum & ad egressum, tū tunc uera pascua inuenient, ubi saturantur qui esuriunt & sitiunt iusticiā: qualia pascua inuenit, cui dictum est: Hodie mecum eris in paradiso.

FERIA IIII. PEN
 recostes. Actuum II.

In diebus illis **Stās Petrus cū undecim,**
elevauit uocem suam, & locutus est eis: Vi
ri Iudæi, & qui habitatis Ierusalē uniuersi,
hoc uobis notum sit, & auribus percipite
uerba mea. Et reliqua.

Post aduentū spiritus sancti in apostolos, quem adhuc presenti festiuitate celebramus, Iudæi audientes apostolos plenos spū sancto, omnium genera linguaꝝ loquentes, stupebant ualde & admirabantur. Alij autē deridentes, dicebāt, quia musto repleti sunt. Ignorātes tū uera dicebant, quia musto spiritalis gratiæ erant repleti. Iā enim uinū nouum in utres novos uenerat, cū apostoli nō uetustate litere, sed in nouitate spiritus, dei magnalia resonarēt. Tū

Matth. 9.
 Luc. 11. 7.